

AMANDMANI NA PRIJEDLOG ZAKONA O UNUTRAŠNJEM PLATNOM PROMETU

Amandman I

U članu 6. Stav 4. riječi „na njihov zahtjev“, brišu se.

Obrazloženje

Član 6. stav 4. se mijenja zbog konfuznog načina na koji je napisan. Ovlaštene organizacije otvaraju račune učesnicima na osnovu ugovora ili na osnovu propisa.

Kao pravni osnov otvaranja računa ne može se pojaviti zahtjev učesnika, tj. privrednog subjekta te u skladu s tim vrlo lako se može pogrešno protumačiti stav 4.

Stoga mislimo da bi brisanjem riječi „na njihov zahtjev“ smanjili mogućnost nesuglasica koje se mogu pojaviti prilikom čitanja ovog člana, vezano za pravni osnov, ali i načine otvaranja računa u vezi sa jednim od pravnih osnova.

Amandman II

U članu 8. stav 1. riječi „na zahtjev poslovnog subjekta ili na osnovu zakonskih propisa koji zahtijevaju obavezu otvaranja računa bez posebnog zahtjeva“ se brišu.

Iza riječi „Ovlaštena organizacija“ dodaje se „u skladu sa članom 6. stav 4.“

Obrazloženje

Potrebno je uskladiti član 8. stav 1 i član 6. stav 4. iz razloga što regulišu istu tematiku, tačnije načine otvaranja računa od strane privrednih subjekata, s tim da član 8. stav 1. se nadovezuje sa vrstama računa koji se mogu otvoriti.

Zbog toga je prikladnije rješenje u članu 8. stav 1. se pozvati na član 6. stav 4. da bi se izbjegli mogući nesporazumi oko pravnog osnova otvaranja računa od strane privrednih subjekata.

Na ovaj način štite se i poslodavci prilikom otvaranja računa u ovlaštenim organizacijama ali isto tako i ovlaštene organizacije prilikom poslovanja.

Amandman III

Član 9. se briše.

Obrazloženje

Materiju koja je članom 9. predviđena u nadležnosti FIA-e, bi trebalo predvidjeti u nadležnost institucije na državnom nivou, kao što je bilo predviđeno da ta nadležnost pripada Centralnoj banci.

Obzirom da je FIA zadužena samo za prostor FBiH, moglo bi doći do komplikacija u slučaju da subjekti koji imaju sjedište u Federaciji, otvore transakcijski račun na teritoriji Republike Srpske koji iako ne označen kao glavni račun bi služio za obavljanje najvećeg dijela aktivnosti privrednog subjekta, te na taj način ova odredba ostavlja prostor za manipulaciju privrednih subjekata. Potrebno je da se riješi pitanje međusobne saradnje i obavještavanja FIA-e te iste takve Agencije u Republici Srpskoj, kontrole Agencija, te uvođenje kaznenih odredbi kao jedne vrste zaštite, u slučaju zloupotrebe ove odredbe. Pored obaveze obavještavanja između Agencija entiteta, propisati i obavezu obavještavanja i prijave privrednih subjekata o svim računima koje imaju u drugom entitetu, Brčko Distriktu ili inostranstvu.

Sve navedeno je u cilju spriječavanja zloupotrebe ovakve odredbe od strane privrednih subjekata.

Svaka Agencija vodi evidenciju računa privrednih subjekata na području svog teritorija, te zbog toga napominjemo da bi takvu nadležnost bilo efikasnije prepustiti instituciji na državnom nivou, kao što je prije ovog prijedloga tu funkciju obnašala Centralna banka.

Tome u prilog i činjenica da trebamo težiti ka stvaranju adekvatnog privrednog ambijenta, povezanosti institucija, djelovanja privrednih subjekata na nivou države Bosne i Hercegovine, jer to jedini način napretka i boljih međunarodnih odnosa sa privrednim subjektima u inostranstvu.

Amandman IV

U članu 21. Stav 3. briše se

Obrazloženje

Zabranom obračunskog plaćanja onim poslovnim subjektima kojima je blokiran račun po osnovu naloga za prisilnu naplatu je vrlo štetan i proizvešće dodatnu nelikvidnost a kod određenih pravnih subjekata i insolventnost.

Naime ako proizvođač isporuči robu trgovcu na komisionu prodaju, koju trgovac proda a istovremeno mu je blokiran račun po osnovu naloga za prisilnu naplatu, tada će se izvršenje vršiti i na sredstvima savjesnog proizvođača. Da bi se to izbjeglo mora se dozvoliti mogućnost kompenzacije međusobnih obaveza bez obzira na blokadu računa.

Slična stvar dešava se i kod prodaje autobuskih, željezničkih, avionskih i brodskih karata te kod prodaje turističkih aranžmana. U svim ovim slučajevima štetu trpe, savjesni proizvođači i isporučioци usluga.

Drugi argument je da ne postoji ni jedan objektivni razlog koji bi priječio obračunsko plaćanje između pravnih subjekata, uopšte. Ovo tim više što se ne radi o plaćanju gotovim novcem, nego se vrši prebijanje međusobnih potraživanja. Teško je povjerovati da bi neko isporučio svoju robu pravnom subjektu kojem je blokiran račun ako tu istu robu ne bi mogao naplatiti na bilo koji način. A još teže je povjerovati da bi neko izvršio plaćanje na račun, ako od tog pravnog lica ima ne naplaćena potraživanja.

Time se sprečava nivo poslovnih aktivnosti i onemogućava se subjektima koji su nelikvidni da prevaziđu stanje u kojem se nalaze, a to ima lančani karakter

Amandman V

Član 22. Briše se.

Članovi 23.-45. Postaju članovi 22.-44.

Obrazloženje

Nametanje obaveze da se obračunska plaćanja evidentiraju preko redovnog računa je klasičan primjer uvođenja novog parafiskalnog nameta. Naime Zakonom se privredni subjekat obavezuje na određeno činjenje, a to činjenje košta.

Naime na taj način poslodavcima se nameće obaveza dodatnog plaćanja usluga platnog prometa bankama, a bankama se obezbjeđuje dodatni prihod, te uvodi dodatna birokratizacija, time što se stvara obaveza obavljanja dodatnih administrativnih poslova, a što opet iziskuje nove troškove za poslodavce.

Dosadašnji sistem kontrole od strane NO, interne revizije, eksterne revizije, poreske uprave itd predstavlja dovoljnu garanciju da se neće manipulirati obračunskim plaćanjem.

Amandman VI

U članu 24.stav (1) tačka 4 postaje tačka 1. a tačke 1.-3. Postaju tačke 2.-4.

U članu 24.stav 2 iza „prethodnog reda prioriteta“ briše se „uključujući i“ a dodaje se riječ „isključujući“.

Obrazloženje

Dioba vlasti je načelo organizacije vlasti jedne države u kojoj svaka ima svoje područje djelovanja ali ne smije ići na štetu druge. U ovom slučaju na prvo mjesto dolazi pravosudna vlast u smislu izvršavanja odluka države, odluka Suda kao državne institucije. Prethodno navedeno dokazuje korist države izmjenom ove odredbe, što će se očitovati kroz rad pravosudnih organa i poštovanje odluka države na prvom mjestu.

Mislimo da bi ovakvo rješenje bilo od velike koristi i za privredne subjekte, te dovelo do povećanja likvidnosti privrednih subjekata, smanjenja broja kredita, bržeg ostvarivanja prinudnih naplata, efikasnijeg rada pravosudnih i upravnih organa te u konačnici do stvaranja boljeg privrednog ambijenta i za državu i za privredne subjekte.

Član 24. Stav 2. nije u funkciji člana 5. Zakona o izvršnom postupku koji kaže sljedeće:

„ Pravosudni organi izvršavaju naloge za prisilnu naplatu onim redom kako su zaprimljeni, osim ako posebne oklonosti ne zahtijevaju drugačije “

Iz razloga što predviđa, tačnije „uključuje i naloge za prisilnu naplatu koji su primljeni u međuvremenu“.

Pojam „u međuvremenu“ može izazvati konfuziju jer nije precizno određen te se ostavlja prostor za rangiranje naloga za prisilnu isplatu. Logično pitanje se postavlja, ako ne idu redoslijedom kako su zaprimljeni, po kojem kriteriju će se određivati redoslijed izvršenja naloga za prisilnu naplatu. Ovakva formulacija člana može biti predmet česte zloupotrebe ukoliko se ne precizira.

Amandman VII

U članu 28. stav 1. briše se „dostavlja isti dan, odnosno najkasnije idući radni dan“ a dodaje se sljedeće: „dostavlja se isti dan, u slučaju opravdane spriječenosti ovlaštene organizacije najkasnije idući radni dan“

Obrazloženje

Tačno preciziran rok će otkloniti nejasnoće koje se mogu pojaviti povodom ove odredbe, te se jednako odnositi na sve subjekte.

Nalozima za prisilnu naplatu provode se hitno te zbog toga je potrebna promjena odredbe u cilju dostavljanja naloga za prisilnu uplatu isti dan, a samo u izvandrednim slučajevima najkasnije idući radni dan.

Rok „isti dan“ treba da bude pravilo a „ najkasnije idući radni dan“ izuzetak.

Ovakvo rješenje će pomoći redovnijem i bržem provođenju naloga za prisilnu naplatu, bez odlaganja, osim u izuzetnim, opravdanim okolnostima. Na taj način država će imati pozitivne posljedice u vidu rada svojih institucija te poštovanja njihovih odluka i efikasnijeg rada privrednih subjekata.

TEKST

Amandmane na Prijedlog zakona o unutrašnjem platnom prometu, Vlada Federacije BiH je utvrdila na 99. sjednici održanoj 5. februara 2014. godine. Usvojeni amandmani su postali sastavni dio Prijedloga zakona o unutrašnjoj trgovini.

Ovakav Prijedlog zakona Vlada FBiH je uputila Predstavničkom domu i Domu naroda Parlamentarne Skupštine FBiH.

Od ukupno 7 amandmana Vlada FBiH je usvojila 5 naših amandmana koje je, kako smo naveli, uvrstila u tekst Prijedloga zakona o unutrašnjoj trgovini.

Ovdje možete preuzeti izješnjenje Vlade FBiH o amandmani na pomenuti Prijedlog Zakona.